

בדיעות צעולם הספרות

שלמה דיקמן ז"ל

וישראל כהן, שנתכנסה לשיבות אחדות וגיבשה תכנית, שבה תשותף גם אוניברסיטת ת"א. הכוונה היא למונוגרפיות במובנו ה"מדויק של המושג ולא למסות רחבות-היקף בתחום הביקורת. סוג זה, הכפוף לחוקים מוגדרים והמהווה מעין הזיגה של משמעת מדעית וגישה ספרותית, לא תפס את המקום הראוי לו בספרות העברית.

* אחת משיבות הועד המרכזי עמדה בסימן יום הולדתו השישים של המשורר ש. שלום, י"ר האגודה. החברים ע. אוכמני, י. אריכא, ק. א. ברתיני, י. טברסקי, ש. טנאי, י. כהן, ב. קרוא, ד"ר י. שכטר וחיים תורן השמיעו דברי הערכה על יחד שירתו ועל מקומה במסכת היצירה המקורית. בין השאר הודגש, כי ש. שלום ידע למזג את הלאומי והאנושי ולעשותם חטיבה אחת. שירתו, המצטיינת במקוריות מובהקת, ספוגה מפלא העולם ומצער ישראל. למרות העובדה, שבחוליותיה העיקריות היא מעוגנת במסתורין ובסוד, בהירה היא וצלולה. כל כולה אינדיבידואלית ועם זאת מבטאת את הדור וממלאת תפקיד נכבד בביוגרפיה של הדור. הוא הולך תמיד בדרכו שלו וגאמן לעצמו בניגון, בקצב, בחריזה ובצורות הביטוי. ש. שלום קשוב בכל עת לקולו הפנימי, לפיכך קשובים לו רבים.

המשורר ש. שלום הודה במלים נרגשות למברכיו ויחד את הדיבור על בעיותיו של סופר עברי בימים אלה.

* דו"שיח בין סופרים צרפתיים וישראלים יערך בתל-אביב בחודש מאי. מצרפת יבואו ארמאן סאלאקרו נאטאלי סארו ולאנו. ה"נושא: "בעיות הרומן". משתפים פעולה בהכנת הדו"שיח משרד החוץ, המרכז לתרבות צרפת בארץ ואגודת הסופרים.

* מטעם אגודת הסופרים נערך בבית טשרני-חובסקי בת"א סימפוזיון על יצירתו של מתתיהו שוהם, עם זאת כתביו המקובצים — שירים, מחזות ומסות, בצירוף מבוא מאת ישראל כהן, השמיעו דבריהם: בנציון בנשלום, ישראל כהן, אברהם קריב; משירי המשורר קראת רחל חלפני-תדמון (ראה דברי המרצים במדור מיוחד בחור ברית זו).

* המשורר הארגנטיני צ'זר סימפון, אשר הוזמן לישראל ע"י משרד החוץ, ביקר במשרדי

מערכת "מאזנים" מתאבלת על מותו של שלמה דיקמן ז"ל, סופר ומתרגם רב-השראה. עיקר תרומתו לספרות העברית בתרגומו המופת מספרות יוון ורומא, ברמה ובשפע בלתי מצויים. זכה בפרס טשרניחובסקי ל"תרגומי מופת.

עלה לארץ לפני כחמש שנים. 15 שנות מאסר עם עבודת פרך עשה בברית-המועצות, במכרות הפחם בווארקוטה. לפני כן, בפולין, החל בעבודתו הספרותית ופרסם שירים וסיפורים משלו ותרגום שירי ביאליק לפולנית. אך רוב מאמציו הקדיש ללשונות היוונית והרומית, ולהתעמקות בספרות הקלאסית, ש"בתרגומיו מתוכה לעברית חולל נפלאות בשנים המעטות שישב בתוכנו. מותו הוא אבידה כבדה לספרות התרגום העברית.

ש"י פנואלי ז"ל

מערכת "מאזנים" מתאבלת על מותו של שמואל ישעיהו פנואלי ז"ל, סופר ומבקר, ראש החוג לספרות עברית באוניברסיטה בת"א. בן 61 היה במותו.

נולד בפולין, עלה ב" 1935 וניהל את בית הספר בנהלל, לאחר מכן היה מנהל סמינר המורים בגבעת השלושה ועם הקמת האוניברסיטה בת"א — ראש החוג לספרות עברית. פרסם מאמריו ומסותיו בעתונים ובכתבי-עת וכינסם בספרים. עבודתו הביקורתית מקיפה את הספרות העברית מדור התחייה ועד ליצירות הסופרים הצעירים. ספרו "ברנר וגנסין" יצא לפני שבועות אחדים.

★

* ועד אגודת הסופרים העברים החליט לקיים בחודש פ" (יום ב', י"ז בניסן תשכ"ה) — 19.4.56 בבית טשרניחובסקי, כינוס מוקדש לנושא: "ערכי היהדות בראי הדור". ההרצאות והדיונים יימשכו יום שלם, בחלקם לפנה"צ ובחלקם אחה"צ.

* הועד המרכזי של אגודת הסופרים החליט לעשות לקידום כתיבתן והוצאתן לאור של מונוגרפיות; לאחר דיון נבחרה ועדה של שלושה חברים — בנציון בנשלום, דב סדן

את דברי הסופרים. עורך הירחון היה יהושע טנאי. השתתפו בו חיים גורי, שעמד בין השאר על תגובת הסופר לבעיות האקטואליות של המדינה ובעיקר לבעיית היחסים עם גרמניה. לאה גולדברג הרצתה על שירתה של אנה אחמטובה. מסיבת בריאות נמנע מן המשורר דן פינס להיות נוכח ואת שירו קרא האורך טנאי. יצחק שלו קרא פרק מספרו "פרשת גבריאל תירוש" ופנחס פלאי הרצה על הספר. שלמה דיקמן הרצה על מחזות איסכילוס, העומדים להופיע בשבועות הקרובים בתרגומו יקרא כמה פרקים. המלחין יוסף טל הרצה על המוסיקה בת'ומנו.

מדף לדף

* "היום — 1965" (הרפתקאות הזמן) מאת משה שמיר — הוא רומן הנכתב והולך. פרקיו הראשונים ניתנים בחוברת זו. פרקים נוספים יבואו.

* ראובן ולנרוד, שסיפורו ניתן בחוברת זו, הוא מספר עברי שישב שנים רבות בארצות-הברית. יליד רוסיה, עלה לארץ ב-1920. לאחר זמן יצא לארצות-הברית וישב בניו-יורק. שימש מורה לספרות עברית בברוקלין קולג'. לפני קרוב לשנה בא ר. ולנרוד לארץ ושניים מספריו עומדים להופיע בהוצאת "דביר", מחברות לספרות. * ד"ר מאיר רוסטון, שמאמרו על צ'צ'ייל ניתן בחוברת זו, נולד באנגליה. הוא בוגר האוניברסיטאות בקמברידג' ובלונדון. זה תשע שנים משמש הוא מרצה ראשי בספרות אנגלית באוניברסיטה בראילין. בפרק זמן זה עשה שנתיים כמרצה-אורח באוניברסיטת בראון בארה"ב. ספרו "נביא ומשורר", על היסודות התנ"כיים בשירה הרומנטית, יופיע באביב זה באנגליה בהוצאת פאבר את פאבר. בארץ הופיע זה עתה בעריכתו הקובץ "העולם השקפירי" בעברית, בהוצאת "עם-הספר".

* עמוס עוז מגיש לנו בחוברת זו פרק מתוך רומן הנמצא בכתובים. קובץ ספריו הראשון "בארצות התן" הופיע זה עתה בהוצאת אגודת הסופרים על ידי "מסדה". * שיריו של מ. ווינקלר, שבחוברת זו, הם מתוך הספר "שירים" העומד להופיע בקרוב בהוצאת "עקד".

יום סיום החוברת בידי המערכת
י"ז באדר-ב' תשכ"ה (21.3.65).

העורכים:

עזריאל אוקמני * שלמה טנאי

אגודת הסופרים, במכון "גנזים" ובמוזיאון טשרניחובסקי. האורח קיבל הסברים על מפעליה של האגודה מפי המזכיר הכללי, דב חומסקי. לאחר מכן הסבו עמו חברי הוועד ועורכים — עזריאל אוקמני, יוסף אריכא, אהרן אמיר, ק. א. ברתיני, שלמה טנאי, א. ב. יפה. נתפתחה שיחה על בעיית היצירה והיו חילופי דברים על שתי הספרי * "פרס סוקולוב" לעתונאות מטעם עיריית ת"א יפו הוענק לק. שבתאי על מאמריו ורשימותיו שנתפרסמו ב"דבר" ולד"ר מיכאל בר-און על ספרו "גשר על הים התיכון" בהוצאת "עם הספר". פרס כבוד הוענק לזקן הפובליציסטים והעורכים יצחק גרינבוים, בן ה-85.

* ערב מוקדש לספרו של אהרון מגד "החי על המת" בהוצאת "עם עובד", הספריה לעם, נערך במועדון "צוותא" בת"א. דברי הערכה השמיעו א. שלונסקי, שהנחה את הערב, א. ב. יפה, בן עמי פיינגולד וא. ד. שפיר. א. מגד עמד על בעיות התרבות הישראלית ויחסי עבר-הווה בדרו. לאחר מכן נערכה מסיבה שבה דיברו בין השאר שלמה ניצן, חנוך ברטוב ואבות ישורון. * כן נערך ב"צוותא" ערב "משא" בעל פה על "ספרות והתחייבויות חברתיות" בהשתתפות חנוך ברטוב, אהרון מגד, דליה רביקוביץ, משה שמיר, שולמית אדר קראה שירים.

* במועדון "מילוא" בת"א נערכה מסיבה למשוררת מרים ילן-שטקליס. השמיעו דבריהם ישראל כהן ואוריאל אופק.

* במסגרת ערבי שבת בבית ברנר נערכה מסיבה ל"מאסף" ד' של אגודת הסופרים. הנחה מר ברל פרימר והרצו על המאסף הלל ברזל וש. טנאי. רחל חלפית-דמיון קראה מתוך הספר.

* מילגה מטעם המועצה הציבורית לתרבות ולאמנות שליד משרד החינוך והתרבות הוענקה לישראל אלירן על מחזהו "הדוב" הן במרד אבשלום בדויד. חבר השופטים: שרגא פרידמן, שמואל בונים, איזה דוידוביץ, אורי קיסרי, ד"ר משה לזר ואהרון מגד. אלירן שוהה עתה בצרפת להשתלמות במחזאות לפי מילגה של הממשלה הצרפתית. אלירן כתב מחזה מיוחד בשביל האוניברסיטה שליד "תיאטרון האומות", לפי הזמנתה. בשם "רחוק מן הים רחוק מן הקיץ", שתורגם על ידי אהובה ליון ויעלה בקרוב. כן תורגם בעידוד האוניברסיטה "שלוש נשים בצהוב" על ידי בריגיט דמיון.

* אגודת הסופרים בירושלים פתחה במפעל חדש: ירחון בעל-פה לספרות ואמנות, שמטרתו להפגיש אחת לחודש את קהל הקוראים עם הסופרים. הגליון הראשון נערך באולם בית-הדעים בסוף פברואר. כחמש מאות איש באו לשמוע